

NL

NL

NL

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 19.10.2009
COM(2009) 560 definitief

**VIJFDE VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD EN HET EUROPEES
PARLEMENT**

betreffende de handhaving, door bepaalde derde landen, van de visumplicht in strijd met het wederkerigheidsbeginsel overeenkomstig artikel 1, lid 5, van Verordening (EG) nr. 539/2001 van de Raad tot vaststelling van de lijst van derde landen waarvan de onderdanen bij overschrijding van de buitengrenzen in het bezit moeten zijn van een visum en de lijst van derde landen waarvan de onderdanen van die plicht zijn vrijgesteld, als gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 851/2005 van de Raad, wat betreft het wederkerigheidsmechanisme

INHOUD

1.	Inleiding	3
2.	Resultaten sinds het vierde verslag van de Commissie over wederkerigheid.....	3
2.1.	Landen waarmee volledige wederkerigheid inmiddels is verwezenlijkt	4
2.1.1.	Japan	4
2.1.2.	Panama	4
2.1.3.	Singapore	4
2.2.	Landen waarvoor sinds het verslag van 23 juli 2008 verdere vooruitgang is geboekt bij de totstandbrenging van wederkerigheid	5
2.2.1.	Australië	5
2.2.2.	Verenigde Staten van Amerika ("VS")	7
2.3.	Landen waarvoor sinds het verslag van 23 juli 2008 geen vooruitgang is geboekt bij de totstandbrenging van wederkerigheid	11
2.3.1.	Brazilië	11
2.3.2.	Brunei Darussalam	12
2.3.3.	Canada	13
3.	Conclusie.....	14

1. INLEIDING

Verordening (EG) nr. 539/2001 van de Raad van 15 maart 2001 tot vaststelling van de lijst van derde landen waarvan de onderdanen bij overschrijding van de buitengrenzen in het bezit moeten zijn van een visum (bijlage I bij de verordening; hierna de "negatieve lijst" genoemd) en de lijst van derde landen waarvan de onderdanen van die plicht zijn vrijgesteld (bijlage II bij de verordening; hierna de "positieve lijst" genoemd)¹, als gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 851/2005 van de Raad van 2 juni 2005², is het basisinstrument voor het gemeenschappelijk visumbeleid en bevat een wederkerigheidsmechanisme voor gevallen waarin een derde land op de positieve lijst een visumplicht handhaaft of invoert ten aanzien van de onderdanen van een of meer lidstaten. In het eerste³, tweede⁴ en derde⁵ verslag werd het wederkerigheidsmechanisme beschreven en werd een stand van zaken gegeven over de niet-wederkerigheid in de respectieve betrokken periodes.

Uit de kennisgevingen van de lidstaten in het kader van het nieuwe wederkerigheidsmechanisme is gebleken dat in juni 2005 13 derde landen werden gemeld met in totaal 75 gevallen (zie bijlage 1B bij het eerste verslag inzake visumwederkerigheid⁶). Na hun toetreding tot de Europese Unie op 1 januari 2007 gaven Bulgarije en Roemenië kennis van zeven derde landen waarmee een situatie van niet-wederkerigheid bestond.

Uit het vierde verslag over de visumwederkerigheid⁷ van juli 2008 bleek dat er nog steeds een situatie van niet-wederkerigheid was met acht derde landen van de positieve lijst. Het verslag werd voorgesteld op de JBZ-Raad van 24 juli 2008 en werd door de lidstaten positief ontvangen. De lidstaten waren over het algemeen optimistisch over de totstandbrenging van volledige wederkerigheid van visumvrijstelling.

Het onderhavige, vijfde wederkerigheidsverslag omvat een overzicht van de demarches van de Commissie op dit gebied sinds juli 2008. Zoals hieronder wordt uiteengezet, werd volledige visumwederkerigheid bereikt met drie aanvullende derde landen terwijl vijf derde landen van de positieve lijst nog steeds een visumplicht handhaven voor onderdanen van een of meer lidstaten.

2. RESULTATEN SINDS HET VIERDE VERSLAG VAN DE COMMISSIE OVER WEDERKERIGHEID

Na het voorstellen van het derde verslag in de Raad op 24 juli 2008 hervatte de Commissie haar demarches op dit vlak.

¹ PB L 81 van 21.3.2001, blz. 1.

² PB L 141 van 4.6.2005, blz. 3.

³ COM(2006) 3 definitief.

⁴ COM(2006) 568 definitief.

⁵ COM(2007) 533 definitief.

⁶ COM(2006) 3 definitief, blz. 18.

⁷ COM(2008) 486 definitief/2.

2.1. Landen waarmee volledige wederkerigheid inmiddels is verwezenlijkt

2.1.1. Japan

Kennisgeving: Roemenië

Op 23 juni 2009 heeft Japan Roemenië bij verbale nota nr. 59/2009 meegedeeld dat Roemeense onderdanen van 1 september 2009 tot en met 31 december 2011 van de visumplicht zijn vrijgesteld. Deze tijdelijke vrijstelling van visumplicht zou er alleen komen op voorwaarde dat Roemenië vanaf 1 september 2009 een attaché van het ministerie van Bestuur en Binnenlandse Zaken zou afvaardigen naar de ambassade van Roemenië in Japan en dat Roemenië een informatiecampagne met massamedia zou opzetten om de Roemenen bewust te maken van de problematiek van illegaal verblijf in het buitenland of om te vermijden dat zij het slachtoffer zouden worden van mensenhandel.

Roemenië heeft een informatiecampagne met massamedia opgezet om zijn onderdanen te informeren over de voorwaarden waaronder zij zonder visum naar Japan kunnen reizen. Voorts heeft Roemenië op 18 augustus 2009 een attaché "interne aangelegenheden" van het ministerie van Bestuur en Binnenlandse Zaken naar Tokio afgevaardigd.

Beoordeling

De wederkerigheid van visumvrijstelling is nu volledig gerealiseerd ten aanzien van alle lidstaten en van de met Schengen geassocieerde landen. Aangezien de beslissing van Japan slechts tijdelijk is, zal Commissie de toepassing van deze tijdelijke visumvrijstelling nauwkeurig blijven volgen om ervoor te zorgen dat die in een permanente vrijstelling wordt omgezet.

2.1.2. Panama

Kennisgevingen: Bulgarije en Roemenië

Op 19 september 2008 heeft Panama de Commissie bij verbale nota DGPE/DE/770/08 meegedeeld dat Bulgaarse en Roemeense onderdanen vanaf die datum niet langer verplicht zijn om in het bezit te zijn van een visum om het Panamese grondgebied te betreden.

Beoordeling

De wederkerigheid van visumvrijstelling is nu volledig gerealiseerd ten aanzien van alle lidstaten en van de met Schengen geassocieerde landen.

2.1.3. Singapore

Kennisgevingen: Bulgarije en Estland

Singapore heeft de onderdanen van alle EU-lidstaten van de visumplicht vrijgesteld. De visumvrijstelling is echter beperkt tot verblijven van 30 dagen bij aankomst per vliegtuig en van 14 dagen bij aankomst per schip of over land, die plaatselijk kunnen

worden verlengd voor twee termijnen van 30 dagen overeenkomstig de algemene visumvrijstellingsregeling.

Op 23 september 2008 heeft Singapore de Commissie bij verbale nota SEB/024/2008 meegedeeld dat het vanaf 1 november 2008 aan onderdanen van de huidige 27 EU-lidstaten op de plaats van aankomst een initiële bezoekerspas voor 90 dagen zou toekennen en een verblijf zonder visum van 90 dagen zou toestaan.

Beoordeling

De wederkerigheid van visumvrijstelling is nu volledig gerealiseerd ten aanzien van alle lidstaten.

2.2. Landen waarvoor sinds het verslag van 23 juli 2008 verdere vooruitgang is geboekt bij de totstandbrenging van wederkerigheid

2.2.1. Australië

Huidige situatie

Australië vereiste een Electronic Travel Authority (ETA) voor de onderdanen van 14 lidstaten (België, Denemarken, Duitsland, Griekenland, Spanje, Frankrijk, Italië, Luxemburg, Malta, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Finland en Zweden) en voor de onderdanen van IJsland en Noorwegen.

Een elektronisch visum (e676) was vereist voor de onderdanen van elf lidstaten (Bulgarije, Tsjechië, Estland, Cyprus, Letland, Litouwen, Hongarije, Polen, Roemenië, Slovenië en Slowakije). Aan onderdanen van alle 11 deze lidstaten werd een zogeheten autogrant-faciliteit verleend (zie bijlage 2 bij het eerste verslag over wederkerigheid op visumgebied voor nadere uitleg over eVisa en de autogrant-faciliteit⁸).

Op 27 oktober 2008 heeft Australië het eVisitors-systeem ingevoerd. Alle lidstaten en de met Schengen geassocieerde landen, alsook een aantal kleinere Europese landen (Andorra, Liechtenstein, Monaco, San Marino en de Heilige Stoel) zijn de eerste landen die daar gebruik kunnen van maken, ongeacht hun vorige status (ETA of eVisa).

Demarches met het oog op de totstandbrenging van wederkerigheid

Australië heeft de Commissie verslagen verstrekt met statistieken over de toepassing van het eVisitors-systeem. Die verslagen bevatten het aantal aanvragen, toestemmingen en weigeringen, het aandeel van elke nationaliteit in de toestemmingen en het percentage toestemmingen dat automatisch werd verwerkt. Op 14 april 2009 werd een eerste verslag voorgelegd, dat de periode van 27 oktober 2008 tot en met 31 maart 2009 bestrijkt. In die periode werden 159 981 eVisitors-toestemmingen verleend, waarvan 85,02% automatisch. Het percentage van automatische toestemmingen liep uiteen van 75,89% voor Slowaakse onderdanen tot 91,44% voor Griekse onderdanen. 641 verzoekers werden geweigerd, waarvan 249

⁸

COM(2006) 3 definitief.

met de Roemeense nationaliteit. Tijdens deze eerste periode stelde Australië een aantal integriteitsproblemen vast bij verzoekers uit twee lidstaten. Australië heeft met deze lidstaten contact opgenomen om deze problemen aan te pakken.

Op 26 augustus 2009 legde Australië een tweede verslag voor, dat de periode van 27 oktober 2008 tot en met 30 juni 2009 bestrijkt. Uit dat verslag blijkt dat 223 324 eVisitors-toestemmingen werden verleend en dat het algemene percentage van automatische toestemmingen was gestegen tot 86,01%. Het percentage van automatische toestemmingen liep uiteen van 71,05% voor Roemeense onderdanen tot 92,42% voor Griekse onderdanen. Het algemene toestemmingspercentage (zowel het automatische als het manuele) bedraagt 99,2%. 1 118 verzoekers werden geweigerd, waarvan het grootste deel Roemeense onderdanen waren (498). Er werden geen onderdanen van Griekenland, Luxemburg of Malta geweigerd.

Australië heeft ook twee aanvullende overzichten over de eerste twee kwartalen van 2009 ingediend. Uit het eerste overzicht, dat op de periode van 1 januari tot en met 31 maart 2009 betrekking heeft, blijkt dat 91 468 toestemmingen werden verleend en dat het algemene percentage van automatische toestemmingen 89,05% bedroeg. Het percentage van automatische toestemmingen liep uiteen van 77,78% voor Luxemburgse onderdanen tot 96,05% voor Griekse onderdanen. 474 verzoekers werden geweigerd, waarvan het grootste deel Roemeense onderdanen waren (197); Er werden geen onderdanen van Estland, Griekenland, Luxemburg of Malta geweigerd.

Uit het tweede overzicht, dat op de periode van 1 april tot en met 30 juni 2009 betrekking heeft, blijkt dat 63 343 toestemmingen werden verleend en dat het algemene percentage van automatische toestemmingen 88,50% bedroeg. Het percentage van automatische toestemmingen liep uiteen van 70,54% voor Slowaakse onderdanen tot 95,06% voor Griekse onderdanen. 477 verzoekers werden geweigerd, waarvan het grootste deel Roemeense onderdanen waren (249). Er werden geen onderdanen van Finland, Griekenland, Luxemburg, Malta of Slovenië geweigerd.

In het vierde verslag kondigde de Commissie aan dat zij zou nagaan of het eVisitors-systeem gelijkwaardig is met de procedure voor een Schengenvisumaanvraag zoals gedefinieerd in de Gemeenschappelijke visuminstructies. Deze beoordeling is nog aan de gang en zal voor eind 2009 in een afzonderlijk document worden behandeld.

Beoordeling

De invoering van het eVisitors-systeem heeft de gelijke behandeling van de burgers van alle lidstaten en van de met Schengen geassocieerde landen met zich gebracht. Uit de twee verslagen en de twee kwartaaloverzichten blijkt echter dat het percentage van automatische toekenningen weliswaar zeer hoog is, maar ook dat een belangrijk deel van de verzoeken nog manueel wordt verwerkt. Daarom zal de Commissie de uitvoering van het eVisitors-systeem van nabij blijven volgen. De Commissie zal slechts kunnen vaststellen of de visumwederkerigheid volledig is gerealiseerd wanneer de beoordeling van het eVisitors-systeem is afgerond.

2.2.2. *Verenigde Staten van Amerika ("VS")*

Huidige situatie

Ten aanzien van onderdanen van Bulgarije, Cyprus, Griekenland, Polen en Roemenië wordt de visumplicht gehandhaafd.

Op 17 november 2008 zijn Tsjechië, Estland, Letland, Litouwen, Hongarije en Slowakije opgenomen in het Visa Waiver Program (het programma voor visumvrijstelling, hierna "VWP" genoemd). Op 30 december 2008 werd ook Malta in het VWP opgenomen.

Demarches met het oog op de totstandbrenging van wederkerigheid

De Commissie heeft de kwestie van de niet-wederkerigheid herhaaldelijk bij de autoriteiten van de VS aan de orde gesteld op technisch en politiek niveau, met name op de bijeenkomsten van de EU-VS ministeriële trojka Justitie en Binnenlandse Zaken van 12 december 2008 en 28 april 2009, op de vergaderingen van de Task Force EU-VS van 8 december 2008 en 18 februari 2009, en op de vergaderingen van de EU-VS "Senior Level Informal Justice and Home Affairs"-bijeenkomsten in juli 2008 en in februari en juli 2009.

In het kader van de "tweesporenbenadering", die het Comité van Permanente Vertegenwoordigers (Coreper) op 12 maart 2008 besliste te volgen, heeft de Commissie het overleg over het EG-spoor met de VS voortgezet. De Commissie beoogt een overeenkomst in de vorm van een briefwisseling om na te gaan of de onder de EG-bevoegdheid vallende juridische vereisten van de VS om aan het VWP deel te nemen of te blijven deelnemen, zijn vervuld. Sinds december 2008 werden met de VS ontwerpen van deze briefwisseling uitgewisseld en besproken en de standpunten komen naar elkaar toe. De VS hebben echter herhaald dat zij concrete resultaten uit de briefwisseling willen halen en zij daarom wensen dat in de briefwisseling een proefproject inzake informatieuitwisseling in het vooruitzicht wordt gesteld.

Zoals in het vierde verslag over visumwederkerigheid is vermeld, werd als onderdeel van het EG-spoor een voorlopige beoordeling gemaakt (op basis van de Interim Final Rule) om te bepalen of het Electronic System for Travel Authorization (systeem voor elektronische reisvergunningen, hierna "ESTA" genoemd) al dan niet gelijkwaardig is met de Schengen-visumaanvraagprocedure zoals gedefinieerd in de Gemeenschappelijke visuminstructies, samen met een analyse van de implicaties van het ESTA voor de bescherming van persoonsgegevens⁹. Voorlopig wordt geconcludeerd dat:

- het ESTA in deze fase niet als gelijkwaardig kan worden beschouwd met de Schengen-visumaanvraagprocedure zoals gedefinieerd in de Gemeenschappelijke visuminstructies;
- het ESTA verscheidene problemen inzake gegevensbescherming oplevert en voorts verduidelijking nodig is over een aantal belangrijke aspecten, waarvan

⁹ SEC(2008) 2991 definitief.

wordt gehoopt dat de Final Rule voor het ESTA die zal geven. Alleen dan zal het mogelijk zijn het ESTA volledig te beoordelen op het gebied van bescherming van persoonsgegevens;

- er vooruitgang werd geboekt in verband met het reizen van seropositieven naar de VS in het kader van het VWP, maar dat sommige ophanden zijnde maatregelen moeten worden genomen om een einde te maken aan de discriminatie van seropositieven die in het kader van het VWP naar de VS reizen.

Zodra de Final Rule over ESTA in het Federal Register van de VS is gepubliceerd, zal de Commissie een eindbeoordeling maken rekening houdend met alle eventuele wijzigingen. De regering van de VS heeft meegedeeld dat de Finale Rule in de komende maanden zal worden vastgesteld.

Wat het ESTA betreft, werd bijzondere aandacht geschonken aan een Travel Promotion Act van 2009 (wet bevordering reisverkeer, hierna "TPA" genoemd). De TPA zou een organisatie zonder winstoogmerk oprichten om internationale reizigers in te lichten over het toelatingsbeleid van de VS en om het toeristische reizen, zakenreizen en studentenreizen naar de VS te promoten. Bovendien zou de Immigration and Nationality Act (wet betreffende immigratie en nationaliteit, hierna "INA" genoemd) worden gewijzigd om de minister van Binnenlandse Veiligheid op te dragen een vergoeding voor het gebruik van ESTA te innen. De voorgestelde vergoeding bedraagt \$10 per reisvergunning en een bedrag waarmee ten minste de volledige kosten van de oprichting en het beheer van het ESTA worden teruggewonnen.

De bezorgdheid over de voorgestelde vergoeding werd uitgedrukt in brieven aan minister van Buitenlandse Zaken Clinton, minister van Binnenlandse Veiligheid Napolitano en minister van Handel Locke van 18 juni 2009 en in brieven van 25 juni 2009 van de Ambassadeurs van Tsjechië en Zweden en van het hoofd van de delegatie van de Commissie in Washington aan het *Congress*, alsook in een brief van 18 juni 2009 van de directeur-generaal Justitie, vrijheid en veiligheid aan het ministerie van Binnenlandse Veiligheid van de VS. Het hoofd van de delegatie van de Commissie in Washington heeft op 25 juni 2009 een persverklaring afgelegd en nogmaals op 4 september 2009. Op 3 September 2009 heeft de Commissie een demarche ondernomen bij de zaakgelastigde van de missie van de VS bij de EU, waarbij een nota met de probleempunten van de EU werd overhandigd. De vergoeding wordt beschouwd als een stap terug in de gezamenlijke inspanningen om de trans-Atlantische mobiliteit te vergemakkelijken en het belasten van buitenlandse reizigers om het toerisme te promoten wordt beschouwd als contraproductief voor het beoogde doel. Minister Napolitano antwoordde op 24 augustus 2009 dat de invoering van een ESTA-vergoeding de fundamentele verschillen tussen een ESTA-visum en een visum voor andere dan immigratiedoeleinden niet zou wegwerken. Minister Napolitano verklaarde ook dat in de komende maanden een beslissing zou worden genomen om het I-94W document te schrappen. Bovendien zou het voldoen aan het ESTA verplicht worden, terwijl VWP-reizigers die niet aan het ESTA-vereiste voldoen, tot nu toe tot de VS zijn toegelaten als zij anders voor binnenkomst in aanmerking komen.

Op 9 september 2009 heeft de Senaat van de VS de voorgestelde TPA aangenomen. Als gevolg daarvan werden andermaal punten van bezorgdheid uitgedrukt in brieven

van 23 september 2009 van de Ambassadeurs van Zweden en Spanje en van het hoofd van de delegatie van de Commissie in Washington aan leden van het Huis van Afgevaardigden. Op 7 oktober 2009 heeft het Huis van Afgevaardigden van de VS de TPA ongewijzigd goedgekeurd als onderdeel van een andere wet. De wetgevende procedure in de VS is daardoor vereenvoudigd en het ziet ernaar uit dat de TPA binnenkort wordt bekrachtigd.

Als follow-up van de voorlopige beoordeling, en gelet op het feit dat seropositieven op grond van de INA nog steeds niet naar de VS mogen reizen in het kader van het VWP, heeft vicevoorzitter Barrot de kwestie in december 2008 aan de orde gesteld bij de minister van Binnenlandse Veiligheid Chertoff en in maart 2009 bij minister van Binnenlandse Veiligheid Napolitano. Aangezien de oplossing voor deze kwestie tot de bevoegdheid van het ministerie van Volksgezondheid en Sociale voorzieningen behoort, heeft vicevoorzitter Barrot op 12 mei 2009 samen met Commissielid Vassiliou een brief geschreven naar mevrouw Sebelius, minister van Volksgezondheid en Sociale voorzieningen. Commissielid Vassiliou heeft de kwestie nogmaals bij het ministerie van Volksgezondheid en Sociale voorzieningen aan de orde gesteld tijdens haar bezoek aan de VS in mei 2009. In haar antwoord van 24 juli 2009 deelde minister Sebelius mee dat op 2 juli 2009 een *notice of proposed rulemaking* werd gepubliceerd waarin werd voorgesteld verwijzingen naar het HIV te schrappen uit de lijst van medische onderzoeken die bepaalde vreemdelingen moeten ondergaan om tot de VS te worden toegelaten. Wanneer die verwijzingen worden geschrapt, zou een persoon die met het HIV besmet is, in het kader van het VWP kunnen reizen. De procedure loopt nog.

Een van de voorwaarden van de 9/11 Act is dat een biometrisch systeem bij de uitgangen van luchthavens wordt opgezet, *"waarmee controles kunnen worden verricht op het vertrek van maar liefst 97% van de buitenlandse onderdanen die niet doorreizen en Amerikaanse luchthavens verlaten"*. De minister van Binnenlandse Veiligheid moest uiterlijk op 30 juni 2009 het *Congress* inlichten over de vooruitgang op dit gebied teneinde het criterium van het visumweigeringspercentage voor de visumvrijstellingsautoriteit op 10% te handhaven. Tot op heden heeft de minister die kennisgeving echter nog niet gedaan, hetgeen betekent dat het visumweigeringspercentage voor het VWP niet meer dan 3% mag bedragen. Tot dusver hebben de VS in 2009 twee proefprojecten inzake "biometrische uitgang" opgezet in Atlanta en Denver, maar een systematische biometrische controle bij uitgangen moet nog ten uitvoer worden gelegd.

In verband met het VWP hebben de VS ook nieuwe regels aangekondigd over reizen met noodpaspoorten en tijdelijke paspoorten. Vanaf 1 juli 2009 moeten alle noodpaspoorten en tijdelijke paspoorten e-paspoorten zijn (met een chip die een foto en een tekstbestand met gegevens bevat) om als houder ervan in het kader van het VWP naar de VS te kunnen reizen. De twee belangrijkste redenen zijn het feit dat op grond van de VWP-wetgeving, na 26 oktober 2006 afgegeven paspoorten e-paspoorten moeten zijn en geen enkele wettelijke bepaling in een uitzondering voor noodpaspoorten en tijdelijke paspoorten voorziet, en het feit dat sommige reizigers herhaaldelijk noodpaspoorten hebben gebruikt voor andere reizen dan die waarvoor zij zijn bestemd. Aan de ambtenaren van de dienst *Customs and Border Protection* (douane en grensbescherming) werd opgedragen reizen toe te staan die echt een noodkarakter hebben wanneer de reizigers ook anders in aanmerking zouden komen.

Op 29 juni 2009 hebben het Tsjechische voorzitterschap, het komende Zweedse voorzitterschap en de delegatie van de Commissie in Washington een gezamenlijke demarche ondernomen door een brief te sturen naar Assistant Secretary for Policy Heyman van het ministerie van Binnenlandse Veiligheid. De VS hebben meegedeeld dat consulaten en grenswachten werd aanbevolen hun discretionaire macht te gebruiken ten aanzien van reizigers in noodsituaties en dat grenswachten moeten worden ingelicht wanneer reizigers in noodsituaties niet aan de vereisten voldoen.

Wat bilaterale overeenkomsten betreft, heeft Griekenland op 28 juni 2009 een memorandum van overeenstemming ondertekend waardoor in totaal acht landen een dergelijk memorandum met de VS hebben ondertekend. Die lidstaten hebben ook overeenkomsten ondertekend over het verbeteren van de samenwerking op het gebied van preventie en bestrijding van ernstige criminaliteit en over uitwisseling van informatie over bekende of vermoedelijke terroristen. Naast Bulgarije heeft ook Roemenië op 3 november 2008 met de VS een verklaring ondertekend over samenwerking met het oog op betere bilaterale veiligheidsmaatregelen voor internationaal reizen en op het gebied van de vereisten van het VWP van de VS.

Op 31 december 2008 hebben de VS de lidstaten die reeds voor de laatste uitbreiding in 2008 in het VWP waren opgenomen, een brief gestuurd om hen in te lichten over hun naleving van de vereisten van de 9/11 Act over het VWP en de noodzaak van verdere samenwerking over verscheidene vereisten van de 9/11 Act. In de brief wordt deze lidstaten gevraagd om de twee gegevensuitwisselingsovereenkomsten te ondertekenen, die ook door andere lidstaten zijn ondertekend zoals hierboven uiteengezet. Voorts werd erop gewezen dat voor landen die vóór 2008 in het VWP waren opgenomen, geen memorandum van overeenstemming was vereist.

Beoordeling

Sinds het verslag van 23 juli 2008 zijn zeven extra lidstaten in het VWP opgenomen. Voorts hebben de VS verklaard dat Griekenland voor het einde van het jaar in het VWP kon worden opgenomen. Dat zou echter impliceren dat onderdanen van vier lidstaten nog steeds niet zonder visum naar de VS kunnen reizen. Bovendien is het criterium van het percentage geweigerde visa gedaald tot 3%, aangezien op 30 juni 2009 nog geen biometrisch systeem bij de uitgangen van luchthavens was opgezet. Dat betekent dat op basis van de laatste percentages van geweigerde visa van de vijf lidstaten die nog niet aan het VWP deelnemen, alleen Griekenland aan de drempel van 3% geweigerde visa zou voldoen. De Commissie zal de kwestie van de niet-wederkerigheid in haar contacten met de VS aan de orde blijven stellen om zo snel mogelijk volledige wederkerigheid te realiseren.

Wat het EG-spoor betreft, hoopt de Commissie over de tekst van de briefwisseling een overeenkomst te bereiken voor de EU-VS ministeriële trojka JBZ van oktober 2009 en zal zij met dat doel met de VS blijven overleggen.

Met betrekking tot de kwestie van de seropositieven die nog steeds niet naar de VS mogen reizen in het kader van het VWP, vindt de Commissie dat aanzienlijke vooruitgang is geboekt. De Commissie zal de voorgestelde wetgeving nabij volgen en er bij de regering van de VS op aandringen dat de procedure snel wordt afgehandeld zodat seropositieven zo snel mogelijk in het kader van het VWP kunnen reizen.

Wat het ESTA betreft is de Commissie zeer bezorgd over de in het vooruitzicht gestelde vergoeding voor het gebruik van het ESTA, ter bevordering van het toerisme naar de VS. In verscheidene demarches heeft de EU duidelijk gemaakt dat de invoering van een vergoeding voor het ESTA zou worden beschouwd als een extra last voor Europese burgers die naar de VS reizen en als onverenigbaar met het herhaaldelijk geuite engagement om trans-Atlantisch contacten te onderhouden en samen te werken. De Commissie heeft haar beoordeling of het ESTA al dan niet gelijkwaardig is met de Schengen-visumaanvraagprocedure nog niet beëindigd. De reden daarvoor is dat de Final Rule voor het ESTA in de VS nog moet worden gepubliceerd. Er bestaat geen twijfel over dat het opleggen van een vergoeding, die grotendeels ten goede komt van de nationale industrie van de VS een extra factor zou zijn in deze beoordeling en waarschijnlijk de argumenten dat het ESTA gelijkwaardig is met een visum zou versterken.

Ten slotte zij opgemerkt dat volgens het ministerie voor Binnenlandse Veiligheid van de VS de conformiteitspercentages voor het ESTA iets meer bedragen dan 90%. Dit wijst erop dat het onverhoeds opleggen van volledige naleving van het ESTA, wanneer dit niet gepaard gaat met een gepaste informatiecampagne van de autoriteiten van de VS en een bepaalde graad van discretie voor grenswachten, kan leiden tot een tijdelijke toename van het aantal VWP-reizigers waaraan de toegang tot de VS wordt ontzegd.

2.3. Landen waarvoor sinds het verslag van 23 juli 2008 geen vooruitgang is geboekt bij de totstandbrenging van wederkerigheid

2.3.1. Brazilië

Huidige situatie

De onderdanen van vier lidstaten, namelijk Cyprus, Estland, Letland en Malta, hebben nog steeds een visum nodig om Brazilië binnen te komen.

De in 2003 ondertekende visumvrijstellingsovereenkomst tussen Litouwen en Brazilië is op 13 januari 2009 in werking getreden.

Demarches met het oog op de totstandbrenging van wederkerigheid

Op 2 juli 2008 heeft de Commissie officieel onderhandelingen geopend met Brazilië over een overeenkomst over visumvrijstelling voor kort verblijf. De onderhandelingen zijn in de praktijk begonnen in november en december 2008.

De top EU-Brazilië van Rio van 22 december 2008 herhaalde de behoefte aan een overeenkomst over visumvrijstelling voor kort verblijf, die ook werd opgenomen in het gezamenlijk actieplan: "*Ervoor zorgen dat reizen zonder visum op grond van wederkerigheid snel mogelijk wordt, met volledige eerbiediging van de respectieve parlementaire en andere interne procedures, door op basis van uitgewisselde voorstellen te onderhandelen over (een) overeenkomst(en) tussen de EG en Brazilië over visumvrijstelling voor kort verblijf en die in de nabije toekomst te sluiten.*" Deze toezegging werd door Brazilië opnieuw herhaald op de vergadering van het Gemengd Comité EU-Brazilië van 7 juli 2009.

Op 18 februari, 8 mei en 2 juli 2009 organiseerde de Commissie bijeenkomsten met Brazilië om een overeenkomst te bereiken over een compromistekst voor een visumvrijstellingsovereenkomst. Er werd echter geen wezenlijke vooruitgang geboekt. In dit verband heeft vicevoorzitter Barrot de Braziliaanse minister van Buitenlandse Zaken, de heer Amorim, op 31 juli 2009 een brief geschreven waarin hij enerzijds de noodzaak heeft herhaald om de onderhandelingen over de visumvrijstellingsovereenkomst te versnellen en af te ronden en anderzijds heeft gewezen op het feit dat de Europese Gemeenschap reeds van een grote mate van flexibiliteit blijkt had gegeven.

Op 26 augustus 2009 vond een videoconferentie plaats tussen de Commissie en het Braziliaanse ministerie van Buitenlandse Zaken om de volgende onderhandelingsronde voor te bereiden. Hoewel inzake de visumvrijstellingsovereenkomst geen echte vooruitgang kon worden geboekt, hebben zowel de Commissie als Brazilië hun standpunten over de belangrijkste te regelen punten verduidelijkt; dat zijn het toepassingsgebied van de overeenkomst, de behoefte aan een gemengd comité en de territoriale toepassing van de overeenkomst wat de niet-Europese gebiedsdelen van Frankrijk en Nederland betreft.

Van 29 september tot 1 oktober 2009 heeft in Brazilië een volgende onderhandelingsronde tussen de Commissie en de Braziliaanse autoriteiten plaatsgevonden. Tijdens die onderhandelingen zijn de partijen erin geslaagd het eens te worden over een ontwerptekst van de visumvrijstellingsovereenkomst voor houders van gewone paspoorten.

Beoordeling

De Commissie verwelkomt het akkoord over de ontwerptekst van de visumvrijstellingsovereenkomst voor houders van gewone paspoorten en verwacht dat binnenkort een overeenkomst kan worden gesloten over de visumvrijstelling van houders van diplomatieke paspoorten, dienstpaspooten of officiële paspoorten. De Commissie hoopt dat Brazilië beide overeenkomsten zo snel mogelijk via zijn interne procedures zal kunnen ratificeren.

2.3.2. Brunei Darussalam

Huidige situatie

Alle lidstaten kunnen gebruik maken van een visumvrijstelling van 30 dagen. Deze visumvrijstelling kan ter plaatse worden verlengd voor twee termijnen van 30 dagen, zodat een verblijf zonder visum van 90 dagen mogelijk is. Onderdanen van de VS genieten echter een voorkeurregeling voor een verblijf van 90 dagen, wanneer zij houder zijn van een gewoon machineleesbare paspoort.

Demarches met het oog op de totstandbrenging van wederkerigheid

De Commissie heeft op technisch niveau overleg gepleegd met de missie van Brunei Darussalam bij de Europese Unie om de mogelijkheden te bespreken inzake een visumvrijstelling van 90 dagen, vergelijkbaar met de situatie van onderdanen van de VS en om op die manier volledige wederkerigheid te bereiken. Tijdens dat overleg heeft de Commissie erop gewezen dat alle door de lidstaten afgegeven paspoorten

machineleesbaar zijn en dat de lidstaten sinds 28 juni 2009 zelfs e-paspoorten afgeven met een chip waarop een gezichtsopname en twee vingerafdrukken staan. Voorts heeft de Commissie erop gewezen dat met Singapore en Maleisië – twee buurlanden van Brunei Darussalam – die een gelijkaardig visumbeleid tegenover EU-burgers hadden, volledige visumwederkerigheid voor een verblijf zonder visum van 90 dagen is gerealiseerd.

Beoordeling

Het interne overleg tussen de verschillende ministeries van Brunei Darussalam over de mogelijkheden inzake een visumvrijstelling van 90 dagen duurt voort. De Commissie zal dat interne overleg in Brunei Darussalam van zeer nabij volgen en de autoriteiten van Brunei Darussalam blijven raadplegen om dezelfde voorkeurregeling als voor de VS te bekomen, namelijk een visumvrijstelling van 90 dagen.

2.3.3. Canada

Huidige situatie

De visumplicht wordt gehandhaafd voor onderdanen van Bulgarije en Roemenië, en is sinds 14 juli 2009 opnieuw ingevoerd voor onderdanen van Tsjechië. Wat de herinvoering van de visumplicht voor onderdanen van de Tsjechische Republiek betreft, verwijst de Commissie naar haar afzonderlijke ad hoc-verslag van 19 oktober 2009¹⁰.

Demarches met het oog op de totstandbrenging van wederkerigheid

De kwestie van het visumvrij naar Canada reizen voor alle EU-burgers werd verscheidene keren aan de orde gesteld, en met name op de toppen EU-Canada van 2008 en 2009. Toen werd bevestigd dat Canada en de EU verder zouden samenwerken om zo snel mogelijk voor alle EU-burgers het visumvrij naar Canada reizen mogelijk te maken.

Na de bezoeken met een technisch doel aan Roemenië en Bulgarije in april 2008, heeft Canada de belangrijkste bevindingen van zijn onderzoeken in maart 2009 aan Bulgarije en Roemenië meegedeeld. Beide lidstaten hebben geactualiseerde gegevens verstrekt over de bevindingen van de onderzoeken. Canada heeft zijn punten van bezorgdheid aan beide lidstaten meegedeeld, maar tevens zijn intentie uitgedrukt om te blijven samenwerken en hun gevraagd dat zij bijgewerkte gegevens over de probleemgebieden zouden melden. Voorts zal Canada de omstandigheden in Bulgarije en Roemenië blijven volgen alsook de vooruitgang die wordt geboekt in het voldoen aan de Canadese criteria voor visumvrijstelling.

Beoordeling

De Commissie zal het overleg met Canada voortzetten om vooruitgang te boeken met het oog op de opheffing van de visumplicht ten aanzien van Bulgarije en Roemenië.

¹⁰ COM(2009) 562 definitief

3. CONCLUSIE

De Commissie is van mening dat sinds het laatste verslag van 23 juli 2008 het nieuwe wederkerigheidsmechanisme voor visa nogmaals zijn doeltreffendheid heeft bewezen. Van de acht derde landen op de positieve lijst die ten tijde van het vorige verslag een visumplicht handhaafden voor onderdanen van een of meer lidstaten, doen nog slechts vijf derde landen dat nu nog. De visumwederkerigheid is volledig gerealiseerd ten aanzien van Japan, Panama en Singapore.

Voorts werd met Australië en de VS aanzienlijke vooruitgang geboekt. Wat Australië betreft heeft de invoering van het eVisitors-systeem de gelijke behandeling van de burgers van alle lidstaten en van de met Schengen geassocieerde landen met zich gebracht. De Commissie zal slechts kunnen vaststellen of de visumwederkerigheid volledig is gerealiseerd wanneer de beoordeling van het eVisitors-systeem is afgerond.

Wat de VS betreft, zijn zeven extra lidstaten in het VWP opgenomen. Niettemin is de situatie nog lang niet bevredigend en zal de Commissie verder met de VS overleggen om de resterende vijf lidstaten zo snel mogelijk in het VWP te laten opnemen. Wat het ESTA van de VS betreft, betreurt de Commissie dat wetgeving is aangenomen waarin ten gunste van de reis- en toerisme-industrie in de VS een vergoeding is vastgesteld voor het gebruik van ESTA. Deze belasting van vreemdelingen zou een stap terug zijn met averechtse uitwerking en zou kunnen leiden tot de vaststelling dat het ESTA gelijkwaardig is met de Schengen-visumaanvraagprocedure met zeer ernstige mogelijke gevolgen voor onderdanen van de VS die naar Europa reizen.

Wat Brunei Darussalam betreft, zal de Commissie het interne overleg aldaar van nabij volgen en de autoriteiten van Brunei Darussalam blijven raadplegen om voor alle lidstaten een visumvrijstelling van 90 dagen te verkrijgen.

Wat Brazilië betreft, verwelkomt de Commissie het akkoord over de ontwerptekst van de visumvrijstellingsovereenkomst voor houders van gewone paspoorten en verwacht zij dat binnenkort een overeenkomst kan worden gesloten over de visumvrijstelling van houders van diplomatieke paspoorten, dienstpaspoorten of officiële paspoorten. De Commissie hoopt dat Brazilië beide overeenkomsten zo snel mogelijk via zijn interne procedures zal kunnen ratificeren.

Wat Canada betreft zal de Commissie het overleg voortzetten om vooruitgang te boeken met het oog op de opheffing van de visumplicht ten aanzien van Bulgarije en Roemenië.

Overeenkomstig artikel 1, lid 5, van Verordening (EG) nr. 539/2001 van de Raad, als gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 851/2005 van de Raad zal de Commissie het Europees Parlement en de Raad uiterlijk op 30 juni 2010 opnieuw verslag uitbrengen.